

E 12

**EBILELCI
YŞ KYRYNELERNIN
KONFERENZILERI**

**Kyrynenin Kattыşkan Parlalga Ceri
Kызы — 1943**

EBILELCI
YŞ KYRYNELERNIN
KONFERENZILERI

Kyrynenin Kattýşkan Parlalga Ceri
KÝZY—1943

Евилелци уş Кургунелер— Sovet Евилелиниң, АКŞ-тың полгаş Velikovritannың удурттуксцларының Tegeranga полган Konferenzizi

Нојавгының 28-тен декавгының 1-ге cedir Tegeranga евилелци уş Кургунелерниң удурттуксцлары—SSR Евилелиниң Улус Комиссарларының Сөвүлелиниң Таргазы еş I. V. Stalin, Америктиң Катышкан Şтаттарының Президентизи теерги F. D. Ruzvelt, Velikovritannың Premjer-Ministri теерги U. Cercill оларының Konferenzizi poor еткен.

Мун Konferenziniң азыдарыңга китишкенер полза:

Sovet Евилелинден — Таşтыккы Херектиң Улус Комиссары еş V. M. Molotof полгаş Маршал K. Je. Vorosilof;

Kattışkan Ştattardan—Prezidentinin tus-
kaj Tuzalaksъzъ teergi Gopkins, AKŞ-tyң
SSRE-de Elcini teergi A. Garriman, AKŞ-
tyң Şerinin Ştabьnyң Targazъ general
D. Marşall, AKŞ-tyң Talajnyң Şeriq Kyşter-
inin Kol Komandylakсъzъ admiral E. King,
AKŞ-tyң Agaarnың Şeriq Kyşterinin Ştabь-
nyң Targazъ general G. Arnold, AKŞ-tyң
şerinin Xandyгьlga ceriniң Targazъ gene-
ral B. Somervell, Prezidentiniң Ştabьnyң
Targazъ admiral U. Legi, AKŞ-tyң SSRE-
de Şeriq Missijazьnyң Targazъ general
R. Din;

Velikovitandan—Taştьkkъ Xerektiң Mi-
nistri teergi A. Iden, Velikovitannyң
SSRE-de Elcini teergi A. Kerr, Imperiniң
Kol Ştabьnyң Targazъ general A. Bruk,
feldmarşal D. Dill, Talajnyң pir tugaar Lordtu
flottuң admiralъ E. Kenninghem, Velikov-
ritannyң Agaarnың Şeriq Kyşteriniң Ştabь-
nyң Targazъ Uzar-cyuydyң Kol Marşalъ
C. Portal, Kamgalaldың Ministriniң Ştabь-
nyң Targazъ general X. Ismej, Velikovri-
tannyң SSRE-de Şeriq Missijazьnyң Tar-
gazъ general G. Martel.

Uk Konferenziden Germanga uđur tajьn-
ga kadъ xedelir tugajьnda polgaş tajьnyң
soonda yş Kyryneniң ep-naйьralьnyң tuga-

jында, paза Іранның туғажында Декларастар-
ны ундыргылеен. Мун Декларастарны сарлар
тур. (SETA).

Уш Кыргызелерниң Декларазы

Каттышкан Штаттарның Президентизи, Вели-
кобританнның Премьер-Министри болгаш Совет
Евилелиниң Премјери пистер сөлгы төрт хун-
нерниң тургузунда пистин евилелцивис—Іран-
ның најыссылалыга узурашкаш, пистин ниити
политивисти тодаргајлар ајтыр сугаалазыр,
ону радьткадывыс.

Пистин сурттарывыс полза, тајын ујезинде-
таа, ооң тараазында ургылцилеер тајын ује-
де-таа тем кадър азыдаар шитпиривисти иле-
редип тур-пис.

Тајынның туғажы сүл тизе, пистин штава-
гывыстың төлеелери төгерик стога пистин су-
гаалазыршыкынагывыска киришкенер, ысаң-
гаш Германияның сепсектиң куштерин узут-
кар сок кылыр туғажында планнагывысты
тугурзур сөрсеерешкен-пис. Сөөн-сүккен,
рагыын-сүккен болгаш мурун-сүккен кы-

Ыр операстарның хемсеениң полгаş хуус-
сааларының тугајын пистер пуруны-pile ту-
гуртуп алган-пис.

Маңаа пистерниң cedip алган pot-podu-
vustu pilcir coruubus pistin тилелгеvisti
хандыр турар.

Тажың ујениң тугајы cyl тize, пистерниң
аравыста туруп турар саныс-аај ер-setkil,
рызық ер-тажыңны хандырат тер cybege
пузыреp турар-пис. Рөмвурзектиң улустары-
ның тькка хөј kezii райылар көөр полгаş
тажыңның јадаралып, ајылыдық coruun хөј
ује-salgalганың тургузунда узуткаар şak
ындық ер-тажыңны потандырат тугајында
пистерге полгаş пугы Kattьşkan Nastarga
онаазыр pedik ханыс-salгань пуруны-pile
пилip тур-пис.

Diplomattық сөvylekcilerivis-pile кады
пистер келир ујениң ајтырықларып паза кө-
гур сугаалаşкан-пис. Тарлалдық, куданыс-
кының, хемдилгелиқ полгаş төzer-şьдаар
арга cok coruktu cok кылы sorulgaga pis-
тиң улустарывыс ьşкаş podunun uгаан, cy-
reen perdingen улустарық нуқ, picce пу-
гы curttar-pile ер-пайыралдық полurun пол-
гаş оларың idepkejliқ kirzilgezin kyzeer-
pis. Ol curttar казан кызep келгеş, пугы

telegejniñ demokratıyq oq-pulezinge olar-
nıñ kirerin pister pajylaar-pis.

Germanıñ şerlin kurgaç cerge, olarınñ
suq adaa-pile coruur xemelerin talajga cok
kыр, olarınñ şeriq zavottarın agaardan
cuıra şavar tugajında telegejde kandyq taa
kыş piske şartık kыр şdavas.

Pistin şavar-xaldaaşkыпывьs kam-xajıga
cok polgaş ulam ozyuşkыпныq polur.

Podıvustun ep-pajıraldyq cövyel-xıra-
львьсть tooskaş, telegejniñ ulustarь tarlal-
dyñ coruktarınга tavarьşrajın, pottarınñ
janь-pyry kyzelderi-pile, pottarınñ şыпсь
at-nyury-pile xostuq curttaar хуны kelirin
idegeldil-pile manap tur-pis.

Pister maңaa idegel-ьнаньстьq polgaş
şıitpirliq kyzel-pile kelgen-pis. Pister moort-
tan sagьş-setkil polgaş kyzel-soruktun ta-
lazь-pile jozuluq eңnykter poop aatandь-
вьs.

1943 сыдыñ dekanıñ 1-de Tegeranga
at salgan.

RUZVELT.

STALIN.

GERCILL.

Iran tugajynda Uş Kyrynelerniň Deklarazý

Kattýşkan Ştattarnyň Prezidentizi, SSRE-niň Premjeri polgaş Kattýşkan Xaan ceriniň Premjer-Ministri olar pot-pottary arazýnda polgaş Irannýň Premjer-Ministri-pile cöwyleşkeş, olarnýň uş Cazaktarynyň Iran-pile haýlzaalarynyň tugajynda niitti tugurzulgazyň medeqleer kyzeldiň tur.

Niitti tajynga udur tajyn corudarynyň xereenge, ыlangýja taşýkkýdan Soviet Ewilelin-ce cyuk transporttaryň ciigedir talyzý-pile Irannýň tuzalamcýzyň Kattýşkan Ştattarnýň, SSRE-niň polgaş Kattýşkan Xaan ceriniň Cazaktary pilip tular.

Oı uş Cazaktar polza, Iranga ekonomnyn spesifiktiň pergelerin tawaryştyrganýň mederep pilip turar polgaş pygy telegejde tajyn operastarynyň olarğa onaar turar uluq negeldelerin polgaş pygy telegejde transporttyn cyulderiniň cedişpejin turaryň rarymdaalar koryuşaan, Irannýň Cazaanga ekonomnyn, ciq-etlin polgaş xamaatty connyn xereqlelin xandyragynga poldunar tuzalamcýny koryzerin cöşereşkenner.

Tajyn sɵlynde yjeni pařymdaalar keřgeř, Kattıřkan řtattarńń, SSRE-niń polgař Kattıřkan Xaan ceriniń Cazaktarń tajyn corudulgalarń toozulgan soonda Iranńń murnunga turup kelir ekonomnıń kandıq-taa ajttıřbıqlarń Kattıřkan Nastarńń ɵske-taa kezıgınnėrinıń murnunga pygy telegejniń ekonomnıń ajttıřbıqlarń cıgaalazıř-pile sıyldırgan iřik-pe, turgus-tıngan konferenzileriniń, azı telegejniń organizastarńń murnunga turup keer ekonomnıń ajttıřbıqlar-pile cergeleřtir pyryny-pile cıgaalazıř kɵrgen turar uzurlıq teer tugajńda Iranńń Cazaapile cɵřsee-rezıř tur.

Kattıřkan řtattarńń, SSRE-niń polgař Kattıřkan Xaan ceriniń Cazaktarń polza, Iranńń xamaaręřpas ř coruun, iřtikki pyryn ergezin polgař oń curt-teviskeerine teqves corıktu toluzı-pile kamgalaar tugajńda pottarńń kyzeli-pile Iranńń Cazaanga sangıř aaj poor kattıřtur. Tɵrt Cazaktarńń řıptuzunıń at salganıř Atladıńń Xartıřńń prinsıřtarń pařymdalaar, tajynńń soonda pygy telegejniń er-

tajvьдн, ајьы сок сорун полгаş терşил-
геллѳ сорун тургузарынга ер-тажынга
ынакşылдыѳ еске настар-пиле кадъ Иранны
кирзирин идегер турлар.

CERCILL.

STALIN.

RUZVELT.

1943 сыдын декабрын 1-де.

Уш Министрлерниң Moskvaga polgan Konferenzizinin tugajьnda Angli-Sovet-Ameriktin тъцпадьь

1943 сьдынь октаврнь 19-тан 30-ge cedir Таштыккь Херек Министрлериниң — Ameriktin Катышкан Штатарьнь теergi K. Хелдин, Катышкан Хаан сериниң теergi A. Идenniң polгаş Sovet Ебилениң V. M. Molotovtuң — Konferenzizi poop еitken, uk konferenzi 12 удаа xuralдаан.

Министрлерден аньда Konferenzizige киріскенер polза: Ameriktin Катышкан Штатарьнь talазьндан — Катышкан Штатарьнь елцини V. Averell Garriman, Катышкан Штатарьнь шеринден general-майор Dzon R. Din, теergi Grin X. Хекворт, теergi Dsems Dann polгаş експертлар, Катышкан

Хаан сeриниң талазындан—Ооң Теерги ел-
цини сер Арсивалд Кларк Керр, теерги Вил-
ям Стренг, general-лейтенанты сер Хестингс
Исмеј полгаş експертылар, паза Совет Евилели-
ниң талазындан—Маршал К. Је. Ворошиллов,
Таşтыккы Херектин Улус Комиссарының ора-
лаксылары А. Ја. Вьшинский полгаş М.М. Лит-
винов, Таşтыккы Садьоның Улус Комисса-
рының оралаксыз V. А. Сергејев, Кол Штар-
пан general-major А. А. Грызлов, Таşтыккы
Херектин Улус Комиссарының хабары салга-
лы азыдаксыз G. F. Саксин полгаş ек-
спертылар киришкен.

Сугаалазыр суулынге уş Сазактарының су-
гаалаштырары-пйе салган ругы айттырылары
кирген. Ол айттырыларының самдыктары
узе шипирлеери негеттинир турган, ынсан-
гаş, олары ол јозугаар хылеер шипирлеен.
Пир самдыктары сугаалашкан суонда, олар-
ны дипломат талазы-пйе, азы ол тугајында
тускај Комистарга тодаргај полваазырадыр
азыдазын тееш ук айттырыларының кол прин-
сыртары радылар хылеер алган. Паза пир
самдык айттырыларыны суу-ле санал солсир
алсы-пйе подар кирген. Совет Евилелиниң,
Каттышкан Хаан сeриниң полгаş Каттышкан
Штаттарының Сазактары полза, тајын талазы-
пйе ништи суккуушкуннери потандырагы-

га хатаарышкан ругу ахтырыqlарныд та-
гајында роттарыныд аразында бир аај тем-
нид олгоаннар. Ыналза-таа уш Сазактар-
ныд Таытыккы Херек Министрлери бир ту-
гаарда-ла сөвилеі хурал сорудар аргалыд
олгоаннар.

Бир тугаар еелседе Германиа олгоаш
оон Европада салгаларыга удур тајыныд
хиуссаазын кызырар хемсеqlернид тугајында
толу олгоаш ак-сеткилдиқ сугаалазыы-
кын олган. Моон мурунда ол тугајында
шилпирни ундырген олгоаш ам пеіеткер турар
согуур тајын сорудулгаларын сугаалазыр
көөр төледе, паза уш куртуд аразында та-
јын талазы-пиле моон сонгаар улам сыры
кады азылдаарыныд суурун тургузур алыр
төледе, Кол Штартарныд таргаларын төле-
леен Шериқ Сөвилекчилерини кизилгеzin паза
азыqlаан.

Тајыныд төнерин тыргедедири бир тугаар
сугула сорулга теп көргеш, уш Сазактар
олза, тајын сорудары-пиле тургустунган ам-
гы ујенин сыры кады азылдазыышыкын ол-
арныд роттарыныд национал ерге-азын олгоаш
ер-тајыныга ынакшыдыд ругу настарныд
ерге-азын парымдалааш, тајын сорудуу-
куну тоозулган, ar соонда келир уједе паза
уламеылар соруд ы сугула олгоаш суы-ле ол

oruk-pile ep-tajvıdın tudur, oların ulustarın politik, ekonom, sosial talaz-pile saagaj pajdalyı pyryn xeqsyder coruktu cedip ar polur tep cyvege paza cangys aaj sanaldıq polgannar.

Ol cangys aaj podal polza, Konferenzi-nin yjezinde Kvdattın sazaa kattıskan polgaş pottarın Cazaktarın emyneezi-den us Ministrin, paza Kvdattın Moskva-da elcinin at salgylan Deklarazında siq-nigip kirgen. Po xyn carlar yndurur turar ol Deklaras polza, tajın corudarın polgaş tert Kyrynelerin tus-tus tajın corudur turar tajynnarın tyzur peerin polgaş pro-cerseen xuraarın talaz-pile pygy ajtırıqlarınğa xamaarur turar ulam sırj kadı azylaar coruktu paaş purın-gaar kervy-şaan, tert Cazaktarın cerşee-reşkeni-pile telegejin pygy ulustarın cangys temniq polgaş ajyı cok turar corunun kalvak sistemi yndeziletinir turgustunar uzurluq prinsıptarın toktaadyr turar. Ep-tajvınğa kyzeldiq eske pygy-le uluq polgaş picce kyrynelerin uk sistemge kilrerin kergen.

Tajynın corudulgazından ırtıur unur kelir Evropanın ajtırıqların eerenirde us Cazaktın arazında en cook kadı aaj-

daar coruua хандьгар механизмни тургу-
зарьньд ерге-сок сугулазын конферензи сөр-
сеерешкен. Ol sorulga-pile uk ajitърьqlarnъ
өөrenir polgaş kadъньд sanaldarън азыдар
yndyrgeş, уş Cazaktarga килер теледе,
Европанъд Konsultativtiq Komizън London-
ga тургузар теп Конферензи şitpirleen.

Turup turar diplomattъq харьзааларнь
тамсыр тургаş, tus-tus najъssъlaldarga уş
kyrynelerninъ телеelerinъ konsultastarън хе-
reqlettiner хемceeli-pile yrgylcylep хан-
дырарън paza көрген.

Ministrier оон ьдаj Italiniъ ajitърьqlarъ-
пъд talazy-pile Konsultativtiq Cөvyleldi тур-
гузар, аңаа paaştalъgъ yjezinde уş Cazak-
tarънъ polgaş Franzънъ Nasional Xostal-
gazyньд Komitediniъ телеeleri кирzir теп
şitpirleenner. Po tajънпънъ yjezinde Gresi-
pile Jugoslaviniъ curt-teviskeeriniъ tuga-
jъnda faşistъq Italiniъ agressiziniъ хараа-
зындап polgan olarънъ onza sonuurgalyн
parъmdalaaş, olarънъ телеelerinъ Konsulta-
tivtiq Cөvyleldinъ sostavyнга килерин paza
көрген. Uk Cөvylel polza, tajън corudul-
galarъндан өске хун-пурунуд ajitърьqla-
рън азыдаар polgaş Italiniъ tugajънда еvi-
lelcilerinъ politinъ тааръстыър көгүр, sana-
льн килip турар. Таştъккь Херектinъ уş

ministrleri polza, Itallige demokrat curumnu turguzarънынъ sugulazънынъ tugajъnda olarнынъ sazaktarънынъ pozizin po хун carlar undyryp turar Deklaras-pile padъtkaarъ sugula tep kergenner.

Уш ministrler polza, olarнынъ sazaktarънынъ sorulgazъ Avstriniң tuskaj хamaarъspas coruun kattap turguzarъ polur tep paza carlaannar. Ooң-pile cergelestir uk ajt-tъrъqнь yze шitpirleerde podun xostadъrъn-ga Avstri kajъ хire kyzeniшkin undyrerin parъmdalaar appaarъn Avstrige paza sagъndъrgannar. Avstri tugajъnda Deklarastъ palap undyryp tur.

Germanнынъ kandъq-taa cazaanga tyr-taj-vъnnъ cararънынъ ergezin peerde, Germanнынъ cepsektiq kyшteri-pile ezelep turganъ curttarga araattanzъq olyrykcy coruktarga polgaш saazыlaldarga kandъq pir хamaarы-galъq polgan german ofitserlerni, soldattar-нь polgaш gitlerzi namнынъ kezыgynnerin olarнынъ puzar terzil kemniq хerekti yylgedip turgan curttarынга tedir appargaш, ol curttarнынъ xoojlularын jozugaar puruudadъp kezemze kergyzerin neger turar шitpirliq sagъndъrъbъшкынынъ ajtkan utkalъq Prezidenti Ruzveltiniң, Premjer-Ministr Cercilidiң polgaш Sovet Sazaktъd paastъdъ

Stalinnın Deklarazın Konferenzi poop tur-
da ministrlerden carlap undyrgenner.

Amgъ-taa yjege, paza gitlerliq German-
nъ polgaş ood calcaların kelir yjede kan-
caar kœorynge-taa xamaarъr, ekonom ta-
lazъ-pile tem kadarına polgaş pygy niit-
tiniñ er-tajvıñın xandьrarına xamaarъş-
kan œske-taa pygy ajttьrьqların Konferen-
ziniñ pygy aзыlnыñ turguzunda pot-pot-
tarına eñ-ne pyzyreeşkinniq, pot-potta-
rın pilcip pilir pajdal-pile sugaalazьr
ertken.

Pygy niittiniñ ajьyl cok coruunıñ tugajında ajttьrьqların talazъ-pile tœrt kyrynelerniñ Deklarazь

Kattьşkan Nastarın 1942 sьldьñ janvar
1-de undyrgen Deklarazın polgaş ood
soondagъ-taa Deklarastarın jozugaar pot-
tarınыñ tus-tuzunda tajьldazьr turarь œzek-
tiñ kyryneleringe udur tajьn coruduuşku-
nun, ol kyryneler sugaa cok tysyp peer

corukka yndezilleeş, pottarъnъd poo-cep-
seen salgъe cedit yrgylcyleer tep potta-
rъnъd şitpirliq coruu-pile kattъşkan,

Ameriktin Kattъşkan Şattarъnъd, Veli-
kovritannъd, Sovet Evileliniñ polgaş Kъ-
dattъd Cazaktarъ polza,

agressiniñ aјъындan pottarъnъd polgaş
oоd-pile eviledeşken ulustarnъd xostaļga-
zъn хандьгар херекке pottarъnъd харъьs-
salgazъn mederep pilgeş;

telegejniñ kizi polgaş ekonom talazъ-pi-
le kur-kuşterin cepseqlееşkinge еd-ne
eveeş kiliřiştirip turgaş, tajъndan ер-tajъn-
ce tyrgen polgaş organizastъd şilciirin pol-
gaş telegejniñ ер tajъndъn, aјъы cok coruun
хандьгаръnъd sigulazъn хyleep pilgeş;

kattъьp medeeleeri polza:

1) Pottarъnъd tus tus tajъnнаръnğa udur
tajъnнь corudarъn-ce uqlangan olarnъd
kadъ tajъldazъr coruun ер-tajъnнь polgaş
aјъы cok coruktu organizastaar polgaş
tudar teleede yrgylcyleen turar.

2) Olarnъd niitti tajъnъ-pile tajъn coru-
dup turarъn kajъь-taa, ol tus-tus tajъn-
narnъd tyzup peeringe polgaş poo-cepseen
tyzuyup хuraarъnğa хатааръşkan pygy
ajtъьrъqlar talazъ-pile kadъ temisseziр
xodelir.

3) Olarnың тајынарына салған негелдерин кандық-таа јанзы-pile уер сөрсуу сорукка удур сугула теп санаан руу хемсеулерин алыр.

4) Ер-тајынага ынакшылдық руу кыруелериниң тең ергезиниң прінсиптарына ундезилген, улуқ-таа, пицит-таа ындық кыруелер кезигуу роор полур, телегејниң ер-тајының полгаş ајылы сок сорун тудар руу телегејниң ниити организаның полдунар-ла кыска хууссаа ішінде тургузары сугула теп олар санап турлар.

5) Хоојллар полгаş сурумнар токтааттырмааза, паза руу ниитиниң ајылы сок сорун тургустунмааза руу телегејниң ер-тајының полгаş ајылы сок сорун тудар сорулга-pile ниити настарның ерге-азынага таарыстыр кадь темиссеуір хөделір азыдаар тургајында олар пот-поттары полгаş пайдалдың негер келгені-pile Каттышкан Настарның өске-таа кезигууны-pile аразында консультастазыр.

6) Кадь консультастазыр сугалаşпааза, паза ро Деклараста көрдунген сорулгаларны камгалаары-pile хереулевее, тајын тозулган соонда олар өске кыруелериниң тебіскееринге поттарының сөрсектиқ кыруерин киліріп полвас.

7) Тајын сөөлүнүн ујезинде рөө-сөрсөк-
ти таарыштырагынын талазы-пйе рөттөндүр
рөлүр ругу нлттнннн тугурзулгазын сөдп
алыр сорулга-пйе олар рөт-рөттөр рөлгаш
Каттышкан настарнын өске-таа кезпгыннерп-
пйе сөвүлөзп рөлгаш кадь азыдар хөдөлп.

V. MOLOTOF.

KORTELL XELL.

ANTONI IDEN.

FU BIN-CAN.

Itali tugajynda Deklaras

Itali tugajynda евилелчилернин политп рөл-
за, фашизмн рөлгаш оон јадаралды сөдәр
хөдөмөрн, рөза раак арттышкыларн
рурну-пйе узуткар сөк кылган, а италннн
улузунга демократтын прнсыртарнга ун-
дөзплен сөзактын рөлгаш оон өске-таа ал-
ван сөрлерн тургузур алр арганн толзу-
пйе перген турар узурлуқ тер кол прнсыр-
тарга ундөзплен турар тер сөвөге оларнын
уш сөзактарн толзу-пйе сөрсөерөзп ту-
гарн Америкнн Каттышкан Штаттарнын,
Каттышкан Хаан сөрннн рөлгаш Совет Евл-

İtaliya — Taştıkkı Xerektiñ Ministrleri tokaattılar. Taştınnıñ şıngıy negep kelgenin jozugaar, İtaliya teviskeeringe kirip egeleeninden tura-la olarnıñ Cazaktarınñ azıl corudulgazı ol politikke yndezilettingen turgan teerziñ Ameriktin Kattışkan Şattarınñ polgaş Kattışkan Xaan ceriniñ Taştıkkı Xerektiñ Ministrleri medeqlep turlar.

Uş Cazaktıñ Taştıkkı Xerektiñ Ministrleri polza, ol politikti moon songaar potandırarda moon adaanda xemceqlerni xerek kırınga corudarı cıgula uzur-tuzalıq polgaş ıjaap-la corutkan turar uzurluq tep tuguruştular:

1. İtaliya uluzununı yrgylcy faşizmga udur temissezıp turgan kezekterinin tóleerini kırıştirip turgaş, İtaliya cazaan eleendemokratıq faldurgan turar cıgula.

2. Sestıñ, mergyl-cıdylgenin, politiktiq yzel-podalın, parılganın polgaş xuralısuqlaa kırıgnıñ xostalgazın, paşa faşizmga udur politiktiq pölykterni turguzar ergeliq xostalganı İtaliya uluzunga pyryny-pile egidip tıvıskan turar.

3. Faşistıq jozu-turguzucunıñ turguskan pygy alban cerlerin polgaş organizastarın taradıp uzutkaan turar uzurluq.

4. Pygy-le faşistbq polgaş faşissbq idegetterni xoj-niittiniñ xarakterliq erge-cagyrğa cerlerinden ijk-pe, alban cerlerinden polgaş adminstras cerlerinden cajladyp yndyrgyleen turar uzurluq.

5. Faşistbq jozu-curumdan politik talazb-pile xoruqdattyrğannarnb şuptuzun xostaan turar polgaş olarga erşşeel keldereldi pyryny-pile tbyşkan turar uzurluq.

6. Cer-cerniñ erge-cagyrğazbnyñ demokratybq organnarnb turguskulaan turar uzurluq.

7. Faşistbq paaştyñsylanb polgaş tajbn talazb-pile piruu kem-xerek yylgetken pildingir-taa ijk-pe, karazymbq-taa idegetterni tudup pazbñnagblaar polgaş olarnb suuttap şilder cerlerniñ xolunga şilcidip pergen turar uzurluq.

По Декларасты yndyrvy-şaan, Italige iderkejliq tajbn operastarb yrgylcylep turda, kazan-na argalbq polgan yjede ystyn-de ajytkan prinsbptarnb pyryny-pile potandbratbnyñ yjezin Kattbşkan Şaptb tamcştyr albr ajttbşkbnyñ jozugaar evilleclerniñ Kol Komandyлаксызь toktaadyr uzurluq tep Taştkkb Xerektiñ Uş Ministrleri sanap tur. По Декларaska at salgan uş Cazaktar polza, olarnbñ kabzbnbñ-taa

tleenin jozugaar po ajttırbıqın tıgajında pot-pottar konsultastar sugaalayr.

Pottarın erge-sagıga formazın pottar songur alr uzurlıq İtalın uluzunun ergezin po Deklarasta suy-taa kzygaarla-vajın turar teerzin paza ajttır tur.

Avstri tugajında Deklaras

Gitlerzi agressinı tarlalınga pır tugaarında tavarışkan xostıq curt polur Avstrini german ezeleden xostaan turar uzurlıq tep Kattışkan Xaan cerinı, Sovet Evilelinin polgaş Ameriktin Kattışkan Ştattarın Cazaktar tugurzur cırşereşti.

Olar polza, 1938 cıdın martın 15-te Avstrini Germanın podunga kattıştırganın xerek kınında cok polgaş kuş cok coruk tep koryp turarlar. Olar polza, ol yjeden songaar Avstrige polgan kandıqtaa öskerlişkinnerge pottarın xarızalıq tep kancap-taa sanavajın tur.

Olar polza, kattap turgustungan xostıq polgaş xamaarışpas ergeliq Avstrini koryn kuzep turar polgaş oıd-pile kadı rızıq er-tajvının karacangıs yndezini polur politik polgaş ekonom talazı-pile ajyıl

cok coruktu tьvarьnyъ argazьn ol ьškaş sorulgalar murnunga turgustunup kelir oon kozazь eske kyryneler-pile pir temej Avstriniъ uluzunuъ podunga peerin medeqlep turlar.

Бncalza-taa, gitlerliq Germannьq talazьn-
ga tutuzup, tajьnqa kirişkeniniъ tugajьnda
cajlar şьdavas хarььssalganь Avstri хyleer
appaar polgaş ajttьrьqьny pyryny-pile yze
şitpьrleerde хostalgaзьnyъ хereenge oon
podunuъ kьlgan aзыьn cajlaş cokka көөр
appaarьn Avstrige ugaadyр tur.

Уylgedip turar araattanзьoq coruktarьnyъ uzurunda gitlerzilerniъ хarььssal- gazyьnyъ tugajьnda Deklaras

Velikobritani, Kattьşkan Ştattar polgaş
Sovet Evileli polza, gitlerzilerniъ am caj-
laş cok yndyr sьvьttap turarь ezelep al-
gan curttarьnda olarnьn cepsektiq kьşte-
riniъ yylgedip turar kalcaa araattan, olyryp
kьrar coruktu polgaş massalyq xilincek-

tel-şaazьlaldь ууlgedip turarьныц tugajьnda parьmdaa хereccilerni janзь-pугу cerlerden algannar. Gitlerzi ezeleldic karзь-toşkun coruи caa faktь ewes, olarьныц erge-cagьrgazьныц adaanda тұrup turar pyгу ulustar, азь curt-tebiskeerler олурукcy жozunuц argazь-pile cagьrga tudup turar paak хewirden xilincek-cowulanga tavarьşkannar. Caa cybe cyl tize, xostаксь kыrynelerнин purungaarlap par cьdar şeriq-leri ol curt-tebiskeerlernic eleen хөjyn am xostadьp turarь polur, ьncaarga atkaarlap turar gitlerziler—gunnar oon tebidep megydees, pottarьныц keergel cok karзь-toşkun coruи /kaaş takpьr ulgattьrьp turarlar. Am ol tugajьnda Sovet Ewilelinic gitlerzilerden xostap turar tebiskeerinde, paza Franzь polgaş Italinic tebiskeerinde araattanзьq kem-puruularьныц faktьларь koncuц todargaj хerecciler turar.

Ustunde ajьtkan cyulderni parьmdalaaş, yşen iji Kattьşkan Nastarьныц erge-azььn parьmdaalar, yş ewileldeşken kыryneler pottarьныц moоц adaanda Deklarazь-pile medeqler sagьndьrарь polza:

Germanga turgustunup polur kandьq-taa cazakka kandьq-taa tyr yjenic tajььnнарьныц negeldelerin salьr yjede ystunde

ajytkan araattanzıq, ulyrykcy polgaş xilin-
cekteeşkinniq coruktun tugajında xarız-
salgalıq, azı ortta ekki turazı-pile kirısp
turgan german ofitserlerni, soldattarnı
polgaş nasistıq namnı kezıgynnerin olar-
nı araattan coruktar yulgetken curttarın-
ce corudır, ol xostalgan curttarnı pol-
gaş ortta turgustunar xostuq cazaktarnı
xoıjluların jozugaar olarnı suuttadıp şit-
tirer.

Ol pygy curttardan aldınğan medeeler-
ni jozugaar, ılangıja Sovet Evillelini eze-
lettirgen cerlerini, Polşanı, Cexoslovak-
tı, Jugoslavinı, Gresini (Krit polgaş
eske-taa orttuluktarnı kilirıstirvi-şaan) Nor-
veginı, Dänini, Niderlandnı, Belgini,
Ljuksemburgtun, Franznı polgaş Itali-
ni tugajında ol curttardan aldınğan tan-
zın pygy-le poldunar arga-pile todargaj-
lap kılğan turar.

İncangaş, itali ofitserlerni massalı-pile
poolaarınğa, azı franzustarnı, niderlan-
dylarnı, belgilerni polgaş porvekterni
zaloznikterin, Kritni taraaccınnarın xilin-
cektep ulyreringe kirışken, azı Polşanı
arat conun kыгьp xьдыr corukka tava-
rıstırğan, Sovet Evillelini tajından am-
arılup aştap turar teniskeerini curttak-

съ сонун кыргыз хьдыыгыга киришкен немesterni ol кем-пuruu ууigetken cerлерин-
ce тедир corudar polгаş olарның кyccy-
deешkin кыльп турган ceringe ol cerniң
arat conu olарны суuttaar tep cyвени olар
пилир алыр узurluqlар. Am хirezинде кем-
puruu cok ханга холун sukpaannар puruu-
luqlарның саынга кире пeвeс: төлеede,
ону пилир алзыннар, оон пашка евиледе-
кен уш кyрyнeлeр olарны cer-telegejniң кь-
дыындан-таа парьп ыжаар-ла тьпкаш, суuttap
шиттир полур кыдыр olарны puruudadyкcь-
ларның холунга шилцидиp пeер.

Puruuluq corun geograf talazь-pile кан-
дыы pиr cerge тuskaj хамаарьшпас polгаş
евилелci Cazактарның каттышкан шитпир-пиле,
шиттирер кол puruuluqlарның тугаында айт-
тыгыны po Деклараста көрвeжин турар.

RUZVELT.

STALIN.

GERGILL.

Оссулганын редакторлан *Самса-Лындур*.
Ундырелн харгалзан *О. Санду*.

КНСХТ—Х—287. Сагыг № 1106.
Өгүр, парлаагын 1913 с. 12 а. 20 х. тооскан.
Тигань 2.000

ККРС-нын програмыга парлаан.